

PRESENTACIÓ CARLES CORTÉS (David Galbis, Ajuntament de Muro)

Bona nit i benvinguts a l'acte de presentació de la tercera novel·la de Carles Cortés "els silencis de Maria". Tinc el gust de compartir taula amb Carles, un escriptor que s'ha guanyat a pols un lloc al panorama literari actual i el confirma entre els escriptors amb més projecció dins de les lletres catalanes.

Carles (Alcoi, 13.02.1968) és doctor en Filologia Catalana i professor titular de literatura catalana contemporània a la Universitat d'Alacant, on participa en diversos grups d'investigació i d'estudis al voltant de la literatura.

A més, des de fa uns anys desplega una incansable activitat com a dinamitzador dels circuits culturals alacantins, ja que dirigeix el Secretariat de Cultura de la Universitat d'Alacant.

Com a docent i investigador, ha canalitzat l'atenció en la narrativa d'escriptores del segle XX, les quals han deixat una empremta indiscutible en la seua obra literària. És, sobretot, el perfum de Mercè Rodoreda el que es respira en les seues novel·les: no debades la seua tesi doctoral estudiava les primeres obres de la gran autora catalana.

Tot seguit, però, centraré l'anàlisi de la figura de Carles Cortés a través de l'experiència personal, donat que ha estat professor de literatura catalana contemporània a la Universitat d'Alacant als darrers anys de la meua carrera.

Com que la novel·la aprofundeix en els records, ara en faré cinc cèntims:

Recorde que, a través de les classes de literatura que Carles impartia, vàrem conèixer els corrents literaris i filosòfics de finals del

segle XIX, i primera meitat del XX, a través d'autors europeus i catalans de l'època.

La prosa de molts d'aquests autors catalans era desgrunada, com les espigues de panís, i estudiada de tal manera que, quan et trobaves davant d'un text de Rodoreda (posem per cas), era relativament fàcil reconèixer-la per les seues característiques (tal com fan els destres observadors d'ocells que filen a la primera quin pardal tenim al davant, ja siga xoriguer, falcó o àguila de panxa blanca).

Recorde, especialment, l'interès que la literatura escrita en femení despertava en el nostre professor (aquell cicle "Veus de dones", la novel·la *Solitud* de Víctor Català, la mateixa Rodoreda, la Montserrat Roig, etc.), així l'any que vaig acabar d'estudiar, vingué la seua primera novel·la titulada *Veus de dona* (l'any 2001).

Recorde, també, (em sembla que per l'any 1999, farà deu anys) assistir al primer Simposium sobre Literatura autobiogràfica a la Universitat d'Alacant, (en aquesta època m'interessaven molt els llibres de memòries, sobretot quaderns de la guerra civil, per allò de tindre un avi que no tardaria a desaparèixer), no recorde si Carles hi estava a l'organització d'aquest Simposium, però amb *Els silencis de Maria* queda clar el seu interès per la literatura de memòries.

Tots aquests records s'han quedat a la meua retina, sota la mirada d'aquell estudiant (és el que se'n diu falsejar la realitat a través del filtre dels records), i amb la lectura de la novel·la se m'han tornat a presentar:

Estem davant d'una novel·la, que té preferència per les veus femenines, per la literatura de memòries; amb un discurs àgil, molt ben treballat, fent l'ullet als grans mestres de la literatura a casa nostra. Una novel·la que reflexiona sobre la dignitat de l'ésser humà, la importància del passat, i sobre el contrast entre el record (la realitat ideal, falsejada) i la realitat pura i dura dels seus personatges.

L'autor, de manera transversal, s'endinsa també en un seguit de temes socials d'actualitat: dicotomies culturals (entre el món d'ací i el de Dubai, on transcorre part de la història), la doble moral que subjau en la nostra societat, la violència de gènere, els zels, la fugida de la realitat, els prejudicis, etc.

Així doncs, als *Silencis de Maria*, l'autor construeix una història a través d'allò que recorden els seus personatges (De fet se l'ha anomenada novel·la polièdrica, pels múltiples punts de vista que teixeixen la història).

Des d'una construcció del discurs molt ben elaborada (una de les característiques més reeixides d'aquesta novel·la, al meu parer), ens trobem dos punts de vista ben clars (dos personatges: **Laura** i **Hèctor**), que ens descobreixen una història a través de la teranyina dels seus records. (Apareixeran altres personatges que no centraran la nostra atenció, donat que no utilitzen la primera persona com a narrador omniscient, és a dir com a narrador que tot ho sap).

Maria és una de les figures centrals de la novel·la, que es farà present a través d'un quadern de memòries, i que representarà el paradigma de "la dona angoixada dins d'un món repressiu que li és hostil". D'alguna manera descobrirem un paral·lelisme entre el món de Maria i **Laura**.

Laura és una mena "d'assistenta social" que visita l'Hèctor a la presó de Fontcalent.

Hèctor és a la presó, acaba d'entrar-hi i ha perdut recentment la seua dona (la Maria).

A **Maria** només la coneixerem pels records que Hèctor va destapant en les diverses entrevistes amb la Laura, i per unes cartes manuscrites de quan vivia a Dubai junt a la seua filla i l'anterior marit (el *Hàfez*).

Curiosament **Maria** és el personatge central de la novel·la (el *leit motiv* de la novel·la, com diríem a classe), i desapareix al principi de

la història, però reconstruïrem tots els fets amb la visió que ens donen els altres personatges.

D'altra banda, la primera impressió que es té d'un llibre és la portada.

En aquest cas la lluna a l'horitzó i al bell mig del desert un tronc ressec, del qual ixen uns brots verds, una espurna de vida.

Els elements simbòlics que ressegueixen la Maria al llarg de la novel·la: la lluna (representa la fertilitat, és el símbol de l'ànima i del costat femení), el silenci del desert de Dubai (la soledat i l'opressió de la societat, els records), i els rebrots (les filles de Maria)...

El tronc vell i sec al mig del desert que creix en un silenci total; hi ha, però, una part que encara està viva, amb rebrots nous, que en serà la descendència, l'esperança d'una vida nova.

És, potser, la imatge de l'esperança que vol, en definitiva, aportar la novel·la als temes que sustenten aquesta història: La situació de la dona en un món que li és hostil, i l'esperança perquè les noves generacions en traguen una síntesi coherent.